

16. Simpson A.J. How to use songs in the English language classroom // British Council For You / A.J. Simpson [Electronic resource]. – The mode of access: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>

References

1. Avksent'yeva O.I. Formuvannya komunikaty`vnoyi kompetencyi zasobamy`my`steczta v procesi navchannya ispans`koyi movy` / O.I. Avksent'yeva // Lingvisty`ka XXI stolittya: novi doslidzhennya i perspekty`vy`. – 2011. – S. 40-50.
2. Vasy`lenko O.M. Mali virshovani formy` yak zasib akty`vizaciyi piznaval`noyi diyal`nosti uchniv na urokax anglijs`koyi movy` / O.M. Vasy`lenko, I.V. Sy`soyenko // Naukovy`j chasopy`s NPU imeni M. P. Dragomanova. – 2014. – Vy`p. 49. – S. 42-47.
3. Dmy`try`k A.Yu. Formuvannya lingvisty`chnoyi kompetencyi zasobamy` virshovany`x tvoriv na pochatkovomu etapi navchannya anglijs`koyi movy` / A.Yu. Dmy`try`k [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://nniif.org.ua/File/17daufk.pdf>
4. Kaschuk S.M. Ispolzovanie pesni na uroke frantsuzskogo yazyika v mladshih klassah (opyit zarubezhnoy shkolyi) / S.M. Kaschuk // Inostrannyye yazyiki v shkole. – 1999. – # 3. – S. 61-67.
5. Kvasnecz`ka N.V. Formuvannya leksy`chnoyi kompetentnosti uchniv pochatkovoyi shkoly` zasobamy` anglo-movnoho dy`tyachogo fol`kloru / N.V. Kvasnecz`ka, X.M. Storozhuk // Materialy` vseukrayins`koyi naukovy`metody`chnoyi Internet-konferencyi "Organizacijno-metody`chne zabezpechennya pidgotovky` faxivciv v umovax mizhnarodnoyi naukovoyi ta osvity`nyi integraciyi" (16 ly`stopada 2018 roku) [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://dl.khadi.kharkov.ua/mod/forum/discuss.php?d=8884>
6. Kly`mchuk A. M. Osobly`vosti zastosuvannya jazzchants yak metodu suchasny`x pedagogichny`x tehnologij / A.M. Kly`mchuk // Naukovi zapy`sky` Vinny`cz`kogo derzhavnogo pedagogichnogo universy`tetu imeni My`xajla Kocyuby`ns`kogo. Seriya : Pedagogika i psy`xologiya. – 2016. – Vy`p. 46. – S. 13-16.
7. My`sechko O.Ye. Metody`ka navchannya anglijs`koyi movy` v serednij shkoli [Tekst] : posibny`k-prakty`kum dlya stud. vy`shh. navch. zakladiv / O. Ye. My`sechko. – Zhy`tomy`r : Polissya, 2002. – 256 s.
8. Pavlyuk R.O. Teknologiya vy`kory`stannya jazz-chants na urokax inozemnoyi movy` yak zasib pidvy`shhennya sociokul`turnoyi kompetencyi molodshy`x shkolyariv / R.O. Pavlyuk // Imidzh suchasnogo pedagoga. – 2008. – Vy`p. 9-10(88-89). – S. 96-98.
9. Petrovs`ka N. Vy`kory`stannya virshiv ta pisen` na rizny`x etapax vy`vchennya anglijs`koyi movy` / N. Petrovs`ka, T. Sudy`ma // Naukovy`j visny`k Voly`ns`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni Lesi Ukrayinky`. – 2010. – # 8. – S. 359-365.
10. Polenok Z. Vy`kory`stannya pisennoho tekstovogo materialu na urokax anglijs`koyi movy` / Z. Polenok // Inozemni movy`. – 2009. – # 2. – S. 9-11.
11. Programa z anglijs`koyi movy` dlya profesijnogo spilkuvannya. Kolekty`v avtoriv: G.Ye.Bakayeva, O.A.Bory`senko, I.I.Zuyenok, V.O.Ivanishheva, L.J.Kly`menko, T.I.Kozy`my`rs`ka, S.I.Kostr`cz`ka, T.I.Skry`pny`k, N.Yu.Todorova, A.O.Xodceva. – K.: Lenvit, 2005 – 119 s.
12. Sty`rkina Yu. Zbagachennya zmistovogo komponentu navchannya inozemnoyi movy` avtenty`chny`my` (literaturny`my` ta fol`klorny`my`) materialamy` / Yu. Sty`rkina // Pedagogichni nauky`. – 2011. – Vy`p. 1. – S. 25-31.
13. Graham C. Teaching Jazz Chants to Young Learners. – New York : Office of English Language Programs of the United States. Department of State, 2006. – 32 p.
14. Graham C. Creating Chants and Songs. – Oxford : Oxford University Press, 2006. – 64 p.
15. Janet K. Growing Up with English. – Office of English Language Programs of the United States Department of State, 2006. – 186 c.
16. Simpson A.J. How to use songs in the English language classroom // British Council For You / A.J. Simpson [Electronic resource]. – The mode of access: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>

УДК 378.147:811(043.3)

DOI 10.31652/2415-7872-2019-58-31-38

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О. О. Рогульська

В статті здійснено спробу розробити концепцію підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти, що відображає авторські погляди на сутність, мету та завдання, підходи, принципи, зміст, форми, засоби, методи, технології підготовки майбутніх учителів іноземних мов і спрямована на формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності. Реалізація концепції дослідження охоплює чотири взаємопов'язані концепти: методологічний, теоретичний, методичний і практичний.

Ключові слова: концепція підготовки, майбутні учителі іноземних мов, інформаційно-освітнє середовище закладів вищої освіти.

THE CONCEPT OF THE FUTURE FOREIGN LANGUAGES TEACHERS' TRAINING IN THE INFORMATION AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

O. Rogulska

An attempt to develop the concept of the future foreign languages teachers' training in the conditions of the higher education institutions' information and educational environment has been made. It reflects the author's views on the essence, purpose, objectives, approaches, principles, content, forms, means, methods, technologies of the future foreign languages teachers' training and is aimed at the formation of the future teachers' readiness for professional activities. Implementation of the research concept comprises four interrelated conceptual units: methodological, theoretical, methodical and practical.

The methodological concept of training is based on the substantiation of the methodological principles of the future foreign languages teachers' training in the conditions of the information and educational environment of higher education institutions on the basis of interaction of general scientific approaches and general didactic and specific principles.

The theoretical concept is related to the definition of the terminological basis of the research, the justification of the categorical apparatus of the future foreign languages teachers' training in the conditions of the information and educational environment of higher education institutions, as well as the scientific substantiation of the author's concept. It defines a system of initial definitions and parameters that reveal an understanding of the essence of the basic research concepts.

The technological concept involves the definition of components, criteria and levels of readiness for professional activity; the construction of an integrated system for the future foreign languages teachers' training in the conditions of the information and educational environment of higher education institutions and creation of a model of the training system.

The methodical concept involves the introduction of the proposed innovations, the effectiveness verification of the theoretically grounded scientific regulations and the assessment of the effectiveness of the system of the future foreign languages teachers' training in the conditions of the information and educational environment of higher education institutions through its experimental verification with the diagnostic tools application.

Key words: *concept of training, future foreign languages teachers, information and educational environment of higher education institutions.*

Освіта віддзеркалює всі процеси, що відбуваються в суспільстві та прогнозує тенденції його розвитку, забезпечуючи через зміст, методи, форми навчання, готовність фахівців до конкретного виду професійної діяльності. Відтак підвищення якості педагогічної освіти в умовах входження до європейського освітнього простору, впровадження нових підходів у навчальний процес закладів вищої освіти України потребують істотного вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов [1].

Професія вчителя є однією з найбільш відповідальних і визначальних професій у сучасних умовах розвитку суспільства, оскільки саме з учителя починається розвиток у складному ланцюзі процесів і подій, що є взаємопов'язаними: навчання і виховання – якісна професійна освіта – науково-технічний прогрес – розвиток суспільства [3].

На думку О. Пехоти, вчитель іноземної мови повинен знаходитись у неперервному пошуку нестандартних підходів як до викладання іноземної мови, так і до особистості учня, яка постійно розвивається. Він має бути здатний не тільки чітко і науково обгрунтовано діяти за зразком, але й постійно вдосконалювати індивідуальний стиль викладацької діяльності, яка все більш стає сферою практичного людинознавства [4].

Результати наукового пошуку дали змогу встановити низку протиріч у підготовці майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти:

- між об'єктивною потребою суспільства в якісній підготовці майбутніх учителів іноземних мов і реальним станом готовності випускників закладів вищої освіти до професійної діяльності;
- між потребою у висококваліфікованих учителях іноземних мов, здатних швидко адаптуватися до сучасних умов динамічної професійної діяльності, та традиційною системою їхньої професійної підготовки;
- між зростанням вимог сучасних закладів загальної середньої освіти до підготовленості майбутніх учителів іноземних мов та недостатнім рівнем забезпечення відповідних для цього організаційно-педагогічних умов;
- між вагомими позитивними здобутками зарубіжного досвіду щодо підготовки майбутніх учителів іноземних мов і неналежним рівнем його використання у вітчизняних закладах вищої освіти;
- між необхідністю використання інноваційних форм, засобів, методів сучасних інформаційних технологій навчання та реальним станом їх реалізації в освітньому процесі;
- між створенням інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти та неналежним рівнем його використання в межах традиційної системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

Зазначені протиріччя актуалізували проблему розроблення сучасної системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов, яка б забезпечила високий рівень готовності майбутніх учителів до професійної діяльності та їхню конкурентоспроможність на ринку праці [1].

Аналіз попередніх досліджень засвідчує, що проблематика підготовки майбутніх учителів іноземних мов не є новою. Різні аспекти фахової підготовки майбутніх педагогів знаходяться в центрі уваги таких науковців: загальна підготовка вчителя (О. Абдулліна, А. Алексюк, О. Глузман, В. Сластьонін, Т. Сущенко та ін.); професійна підготовка педагогів (Н. Бугасць, М. Євтух, Н. Кузьміна та ін.); дидактична підготовка майбутніх учителів (Т. Ільїна, М. Кларін, М. Левіна та ін.); філософські аспекти підготовки розглядають: В. Андрущенко, В. Бондаренко, В. Князєв, М. Михальченко, В. Скурагівський та ін.; психологічні: І. Бех, В. Бочелюк, Ю. Власенко, Г. Костюк, Т. Яценко та ін.

Різні аспекти готовності вчителя до професійно-педагогічної діяльності та шляхи формування готовності майбутніх педагогів висвітлено у працях Ю. Вербиненко, І. Дичківської, О. Діордіященко, О. Дубасенюк, Л. Кондрашової, О. Кучерявого, А. Линенко, Р. Михайлишина, І. Мозуль, О. Мосіюка, О. Огієнко, І. Палагути, Д. Пашенка, Г. Ржевського, О. Самойленка, В. Сластьоніна, В. Шахова, О. Щербакова та ін.

Проблемою підготовки майбутніх учителів іноземних мов займалося чимало вітчизняних і зарубіжних науковців, а саме: модернізація професійної підготовки вчителів іноземних мов у закладах вищої освіти (О. Бігіч, І. Закір'янова, Т. Зубенко, Н. Молодиченко, С. Ніколасва, В. Пасинок, С. Тезікова та ін.); формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів іноземних мов (В. Баркасі, І. Закір'янова, В. Калінін, Н. Козлова, Т. Колодько, Г. Мельниченко та ін.); використання педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів іноземних мов (О. Гончарова, Ю. Жилиєва, Л. Морська, Є. Полат та ін.); зміст і структура професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у різних країнах Європи (Н. Авшенюк, В. Базуріна, В. Баркасі, О. Голотюк, І. Задорожна та ін.).

Науковими дослідженнями щодо створення інформаційно-освітнього середовища, впровадження та використання комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій в освіті займаються такі науковці, як В. Биков, Я. Ваграменко, Р. Гуревич, А. Єршов, М. Жалдак, І. Захарова, М. Кадемія, В. Кухаренко, Ю. Машбиць, О. Майборода, Ж. Меншикова, В. Монахов, Н. Морзе, Л. Петухова, Є. Полат, Ю. Рамський, І. Роберт, С. Сисоєва, О. Співаковський, О. Спінрін, П. Стефаненко, В. Сумський, О. Тихоміров, О. Філатов, І. Якиманська та ін.

Різні аспекти застосування інноваційних технологій у професійній діяльності знайшли висвітлення у працях таких науковців: теоретичні питання педагогічної інноватики (Л. Гусак, Л. Даниленко, І. Дичківська, І. Підласий, С. Сисоєва, М. Чепіль, О. Шапран та ін.); впровадження педагогічних технологій у вищих навчальних закладах (В. Паламарчук, О. Пехота, І. Прокопенко, Г. Селевко та ін.); застосування педагогічних інновацій в навчально-виховному процесі школи (Л. Березівська, І. Богданова, О. Коберник та ін.); творче зростання вчителя в умовах інноваційної діяльності (І. Аркін, А. Гільбух, В. Загвязинський, М. Поташнік, Н. Юсуфбекова та ін.); готовність педагога до інноваційної діяльності (О. Біляковська, Т. Демиденко, Н. Клокар, К. Макагон, Т. Перекрестова, В. Урусський та ін.).

Мета статті полягає в розробленні концепції підготовки майбутніх учителів іноземних мов умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти.

Концепція (від лат. «conceptio» – розуміння, система) – це «сукупність поглядів, спосіб розуміння, тлумачення будь-яких явищ, процесів, провідна ідея їх системної теоретико-методологічної характеристики» [2].

Під поняттям «концепція» розуміємо авторське трактування керівних ідей дослідження, особливий спосіб розуміння, систему поглядів на шляхи досягнення мети дослідження. У нашому дослідженні концепція виступає як особлива форма організації наукового знання, що не тільки пояснює досліджуване явище, але й розкриває завдання, взаємозв'язки та діяльність суб'єктів освітнього процесу. Вона є своєрідним орієнтиром, якого необхідно прагнути для досягнення мети дослідження та розв'язання його завдань, і дає відповідь на запитання «що необхідно досягнути?» та «як це можливо досягнути?» [3].

Відтак розроблена концепція підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти відображає авторські погляди на сутність, мету та завдання, підходи, принципи, зміст, форми, засоби, методи, технології підготовки майбутніх учителів іноземних мов і спрямована на формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності.

В основу концепції підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти покладено положення законодавчих і стратегічних документів, що визначають напрями розвитку освіти в Україні, забезпечення її якості: Закон України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), Державна цільова програма «Сто відсотків» (2011), Національний проект «Відкритий світ» (2012), «Дорожня карта освітньої реформи (2015-2025)» (2015), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. (2013 р.),), Концепція нової української школи «Нова

українська школа: простір освітніх можливостей» (2016 р.), Національна програма вивчення та популяризації іноземних мов “Speak Global – go Global” (2016 р.), Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 рр., галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013 р.); Указ Президента України «Про Стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. (2013 р.), Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» (2015 р.), Проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 р. (2017 р.) та інші.

Серед міжнародних джерел, що дали можливість сформулювати головні положення концепції підготовки майбутніх учителів іноземних мов: матеріали Брюгського Комюніке про зміцнення європейського співробітництва у сфері професійної освіти і навчання на період 2012–2020 рр. (The Bruges Communiqué on enhanced European Cooperation in Vocational Education and Training for the period 2011- 2020) (2010 р.), документ «Спільні європейські принципи щодо вчительських компетентностей і кваліфікацій» (Common European Principles for Teacher Competences and Qualification) (2005 р.), Рекомендації Європейської Ради і представників Урядів країн-членів «Про поліпшення якості педагогічної освіти» (On improving the quality of teacher education) (2007 р.), «Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (CEFR (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching and Assessment) (2001 р.), «Європейське мовне портфоліо» (ELP (European Language Portfolio) та інші.

Передумовами обґрунтування концепції підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти слугувало вивчення: особливостей підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти; завдань та обов’язків вчителя згідно з кваліфікаційними характеристиками професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів (Наказ від 01.06. 2013 р. № 665); основних трудових функцій вчителя іноземних мов, згідно з вимогами, що висуваються до них у контексті сучасної мовної загальноєвропейської політики; професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов як предмету сучасних наукових досліджень, що включав аналіз навчальних планів та освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів та магістрів закладів вищої освіти України; сучасних тенденцій у реформуванні мовної освіти в закладах вищої освіти України; досвіду підготовки майбутніх учителів іноземних мов в країнах ЄС та в США і Канаді.

Реалізація концепції дослідження охоплює чотири взаємопов’язані концепти: *методологічний, теоретичний, методичний і практичний*.

Методологічний концепт підготовки базований на обґрунтуванні методологічних засад підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти на основі взаємодії загальнонаукових підходів, а саме: *системного* (забезпечує єдність цілей, змісту, форм, засобів, методів, інноваційних методик та технологій підготовки майбутніх учителів іноземних мов як цілісної системи), *компетентісного* (спрямований на розвиток практичних умінь, формування навичок і набуття досвіду користування майбутніми учителями іноземних мов повним набором теоретичних знань на практиці), *аксіологічного* (передбачає визнання особистості найвищою цінністю, виявлення доброти, чуйності, милосердя, розуміння; ставлення до професійної діяльності як до способу самореалізації майбутніх учителів іноземних мов; збереження здоров’я для успішної соціальної активності й оптимальної працездатності), *культурологічного* (сприяє формуванню глобального мислення студентів та створює інтелектуальну базу для їхньої майбутньої професійної діяльності), *діяльнісного* (реалізує ключову ідею сучасної педагогіки про суб’єкт-суб’єктні відносини всередині педагогічної системи), *комунікативного* (передбачає необхідність побудови навчального процесу як моделі спілкування), *центрованого на студенті* (передбачає педагогічно спрямований процес суб’єкт-суб’єктної взаємодії викладача та студента, що має на меті реалізацію індивідуального творчого потенціалу студента у поєднанні з розвитком його професійних та особистісних якостей, врахуванням природних здібностей та індивідуальних відмінностей з метою становлення компетентної особистості готової до здійснення професійної діяльності), *міждисциплінарного* (реалізує інтеграцію знань різних дисциплін (педагогіки, філології, психології, соціології, філософії, інформаційних технологій та ін.) про професійну діяльність майбутніх фахівців у системі «викладач — студент – система навчання – інформаційно-освітнє середовище»); сприяє інтегративному баченню майбутньої професійної діяльності; системному поданню знань і створенню інновацій), які взаємодоповнюють один одного розкриваючи багатоаспектну проблему підготовки майбутніх учителів іноземних мов, та визначають головні принципи підготовки, яка ґрунтується на загально дидактичних і специфічних принципах *гуманізації та гуманітаризації* (органічне поєднання зазначених принципів у навчально-виховному процесі дозволяє сформувати самодостатню особистість, вільну, творчу та духовно багату яка легко орієнтується у потоці інформації, швидко освоює нові технології, має стійкий світогляд та ціннісні орієнтири, а також упевнено буде відносини з суспільством на гуманістичних засадах); *науковості* (включає мовленнєву, психологічну, педагогічну та методичну компоненту, кожна з якої впливає на формування готовності майбутніх учителів до професійної

діяльності); *системності й послідовності* (передбачає послідовне та системне оволодіння знаннями і уміннями); *модульності* (модульна побудова навчальної програми, на нашу думку, забезпечує системність, логічну організацію, тобто сприяє реалізації загальнодидактичних принципів науковості та системності підготовки майбутніх учителів іноземних мов); *доступності* (передбачає здійснення навчального процесу таким чином, щоб студенти могли свідомо засвоювати загальнонаукові та професійні знання, практичні навички й уміння, повністю використовуючи свої інтелектуальні здібності й фізичні можливості); *зв'язку теорії з практикою* (грунтований на положенні філософії, педагогіки і психології про те, що ефективність та якість навчання перевіряють і підтверджують практикою, яка слугує критерієм істини, джерелом пізнавальної діяльності й галуззю застосування результатів навчання, тому важливо, щоб викладання всіх дисциплін було спрямоване на свідоме включення студентів у професійну діяльність. На практичних заняттях студенти мають навчитися ефективно діяти в професійних умовах, оперуючи професійними знаннями, отриманими під час теоретичної підготовки); *індивідуалізації* (реалізується в організації навчального процесу, в межах якого здійснюється врахування індивідуальних особливостей студентів (розвиток здатності до самоактуалізації, самореалізації, самонавчання, самоконтролю), регулюються засоби, прийоми й темп навчання (здійснюється залучення студентів до активної пізнавальної діяльності, підтримується стійкий інтерес до навчання), створюються умови для формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності); *моделювання професійної діяльності або функціональності* (передбачає моделювання змісту та структури педагогічної діяльності й реалізується шляхом запровадження до навчального процесу комплексу професійно орієнтованих завдань і вправ, причому головною вимогою до цих комплексів є охоплення основних типових професійних дій учителя іноземної мови (планування, організація та проведення уроків і позакласних заходів, участь у професійних семінарах, конференціях, доповіді на фахову тематику тощо)); *інноваційності* (реалізація цього принципу здійснюється через такі заходи: систему удосконалення та модернізації змісту, форм і методів навчально-виховного процесу; радикальні нововведення, пов'язані із трансформацією традиційної системи в альтернативну; комплексні нововведення, які охоплюють такі елементи: удосконалення, трансформацію навчально-виховного процесу); *урахування міжпредметних зв'язків* (викладання знань з урахуванням міжпредметних зв'язків допоможе розкрити єдність між теорією і практикою, сприятиме підготовці майбутніх вчителів іноземної мови до розуміння, а згодом і вирішення сучасних наукових, соціальних та професійних завдань); *соціокультурної спрямованості* (відображається в ретельному врахуванні загальнолюдських, національних пріоритетів, соціальної політики держави в контексті світового соціокультурного процесу.); *свідомості, діяльності та самостійності* (направлений на формування навичок самостійної роботи в навчальній, науковій і професійній діяльності, здатністю брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати поставлені завдання, знаходити конструктивні рішення в навчальній, дослідницькій і майбутній професійній діяльності); *комунікативно-орієнтованого навчання* (орієнтований на організацію адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування, а саме: діяльнісний характер мовленнєвого спілкування, що втілюється в комунікативній поведінці вчителя як учасника процесу спілкування та навчання, і в комунікативно вмотивованій, активній поведінці учня як суб'єкта спілкування та навчання; предметність процесу комунікації, яка має бути змодельована обмеженим, але точно визначеним набором предметів обговорення (тем, проблем, подій тощо); ситуації спілкування, що моделюються, як найтипівіші варіанти стосунків студентів між собою; мовленнєві засоби, які забезпечують процес спілкування та навчання у даних ситуаціях).

Теоретичний концепт пов'язаний із визначенням термінологічної основи дослідження, обґрунтуванням категоріального апарату підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти, а також науковим обґрунтуванням авторської концепції. Він визначає систему вихідних дефініцій і параметрів, що розкривають розуміння сутності основних понять дослідження а саме: *«інформаційно-освітнє середовище закладів вищої освіти»*, яке потрактовано нами як багатосуб'єктне та багатопредметне системне утворення, яке об'єднує в собі інформаційні освітні ресурси, комп'ютерні засоби навчання, засоби управління навчальним процесом, педагогічні прийоми, методи і технології, та сприяє формуванню інтелектуально-розвиненої, соціально-значущої творчої особистості, що володіє необхідним рівнем професійних знань, умінь і навичок та забезпечує такі функції: інформаційну, що надає відкритий доступ до інформації, створює умови для інформаційного обміну; інтерактивну, що дозволяє реалізовувати внутрішньосистемні зв'язки; комунікаційну, що дозволяє підтримувати зв'язки «всередині», а також із «зовнішнім» інформаційним простором; координувальну, тобто фіксувати та представляти у взаємозв'язку зміст, який адресований різним суб'єктам; розвивальну, розвиток інтелекту, особистих творчих якостей; культууроформувальну, що пов'язана з інформаційною культурою; професійно-орієнтувальну, орієнтовану на профіль майбутньої професійної діяльності.

Підготовка майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно освітнього середовища закладів вищої освіти є неперервним, інтегративним, фундаментальним, професійно зорієнтованим та інтенсивним освітнім процесом, спрямованим на формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності та успішного виконання розширеного спектру функцій професійної діяльності, що представлені такими компонентами: навчальним, освітнім, комунікативно-діяльним, мотиваційним, соціокультурним, інформаційно-аналітичним, креативним, контролью-коригувальним, розвивальним, виховним, гностичним, конструктивно-планувальним, організаційним, партнерським.

Шляхом здійснення теоретичного аналізу концептів «діяльність», «професійна діяльність», «професія», «професіонал», «професіоналізм», *«професійну діяльність майбутніх учителів іноземної мови»* потрактовано як, як комплекс спеціальних знань, умінь і навичок, а також професійно особистісних якостей спрямованих на створення умов для особистісного, творчого розвитку учнів в іншомовному середовищі та підготовку їх до виконання певних соціальних ролей засобами іноземних мов.

Визначальним для теоретичного концепту є авторське тлумачення поняття *«готовність майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності»* – це важлива інтегративна якість і стійка особистісна характеристика майбутніх учителів іноземної мови, що складається з мотиваційно-ціннісного, когнітивно-комунікативного, діяльностно-практичного, професійно-особистісного, оцінно-рефлексивного компонентів, виявляється у здатності здійснювати ефективну педагогічну діяльність та є результатом професійної підготовки учителів у закладах вищої освіти.

Технологічний концепт передбачає визначення компонентів (*мотиваційно-ціннісний, когнітивно-комунікативний, діяльностно-практичний, професійно-особистісний, оцінно-рефлексивний*), критеріїв (*мотиваційний, знанневий, операційний, особистісний, рефлексивний*) і рівнів (*низький (репродуктивний), середній (продуктивний) чи високий (професійний)*) готовності до професійної діяльності; побудову цілісної системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти та проектування моделі системи, що характеризується цілісністю (всі вказані блоки (*цільовий; теоретико-методологічний; змістово-технологічний; контролью-результативний*) є взаємопов'язаними та працюють на кінцевий результат – позитивну динаміку готовності майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності тобто передбачають сформованість компонентів, що забезпечують готовність майбутніх вчителів іноземної мови до професійної діяльності, а саме: (*мотиваційно-ціннісного, когнітивно-комунікативного, діяльностно-практичного, професійно-особистісного, оцінно-рефлексивного*) та відбувається впродовж трьох етапів (*теоретико-практичного, корекційно-стабілізаційного та рефлексійно-закріплювального*).

Сутність системи підготовки майбутніх педагогів полягає в упорядкуванні сукупності організаційно-педагогічних умов які шляхом: підвищення мотивації до професійної діяльності та формування професійних ціннісних орієнтацій у майбутніх учителів іноземної мови за рахунок використання інтерактивних технологій; використання особистісно-орієнтованих технологій в професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови; впровадження різних видів практики та позааудиторної роботи для набуття досвіду майбутньої професійної діяльності; створення та підтримки освітньо-креативного середовища; розвитку професійної рефлексії, забезпечують готовність майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності.

Методичний концепт передбачає упровадження запропонованих інновацій, перевірку ефективності теоретично обґрунтованих наукових положень та оцінювання результативності системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти шляхом її експериментальної перевірки з використанням засобів діагностування.

Концептуальні засади дослідження містять подані нижче положення:

1. Підготовка майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти є специфічним, цілеспрямованим, системним, керованим і вимірвальним процесом, що потребує використання новітніх інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій. Професійну підготовку майбутніх учителів іноземних мов визначено як процес, де інтегрується їхня *мотиваційно-ціннісна, когнітивно-комунікативна, діяльностно-практична, професійно-особистісна, оцінно-рефлексивна* готовність до професійної діяльності. В основу ефективного функціонування такої підготовки покладено гуманістичну філософію освіти, провідною ідеєю якої є суб'єкт-суб'єктні відносини в навчальному процесі, забезпечення самореалізації та самоактуалізації студента, розвитку здібностей, прояву креативності та індивідуальності; врахування педагогічних закономірностей освітнього процесу, методологічних підходів та дидактичних принципів.

2. Практична реалізація системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти спрямована на підготовку майбутніх учителів до опанування професійними знаннями, виконання професійних функцій, вироблення потреби в професійному самовдосконаленні, самореалізації та самоактуалізації впродовж життя, відображає

варіативність і поетапність формування компонентів готовності до професійної діяльності на проблемно-орієнтованій, інноваційній, інтерактивній і контекстній основі та ґрунтована на впровадженні організаційно-педагогічних умов (*підвищення мотивації до професійної діяльності та формування професійних ціннісних орієнтацій у майбутніх учителів іноземної мови шляхом використання інтерактивних технологій; використання особистісно-орієнтованих технологій в професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови; впровадження різних видів практики та позааудиторної роботи для набуття досвіду майбутньої професійної діяльності; створення та підтримка освітньо-креативного середовища для формування готовності майбутніх вчителів до професійної діяльності; розвиток професійної рефлексії у майбутніх вчителів іноземної мови*) метою системного впровадження яких є підвищення рівня готовності майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності.

3. Пропонована система підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти відрізняється від інших такими авторськими елементами: структурою поняття «готовності майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності»; етапами впровадження (теоретико-практичний, корекційно-стабілізаційний та рефлексійно-закріплювальний), методикою діагностики готовності; обґрунтованими організаційно-педагогічними умовами. Особливістю розробленої системи є особистісна зорієнтованість, оскільки вона передбачає врахування індивідуальної траєкторії навчання кожного студента.

Перспективами подальших розвідок вбачаємо експериментальну перевірку ефективності розробленої системи підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти.

Література

1. Грицай Н. Концепція методичної підготовки майбутніх учителів біології у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / Н. Грицай // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогіка. – 2014. – № 2. – С. 248–254. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2014_2_42.
2. Ковальчук Л. Аналіз концептуальних засад формування культури професійного мислення майбутніх педагогів [Електронний ресурс] / Л. Ковальчук // Вісник Львів. Ун-ту. Сер. : Педагогіка. – 2013. – Вип. 29. С. 3–18. – Режим доступу : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/download/4816/4840>.
3. Коренева І. М. Концепція підготовки майбутніх вчителів біології до реалізації функцій освіти для сталого розвитку [Електронний ресурс] / І. М. Коренева // Збірник наукових праць Херсон. Держ. Ун-ту. Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 82(2). – С. 148–153. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_82\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_82(2)_31).
4. Пехота О. М. Сучасні підходи до педагогічної підготовки вчителя іноземної мови: концепція, зміст, модель, перспективи розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/20-7-9.pdf>

References

1. Gry`czaj N. Konceptsiya metody`chnoyi pidgotovky` majbutnix uch`teliv biologiyi u vy`shhomu navchal`nomu zakladi [Elektronny`j resurs] / N. Gry`czaj // Naukovy`j visny`k Melitopol`s`kogo derzhavnogo pedagogichnogo universy`tetu. Ser. : Pedagogika. – 2014. – # 2. – S. 248–254. – Rezhym`m dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2014_2_42.
2. Koval`chuk L. Analiz konceptual`ny`x zasad formuvannya kul`tury` profesijnogo my`slennya majbutnix pedagogiv [Elektronny`j resurs] / L. Koval`chuk // Visny`k L`viv. Un-tu. Ser. : Pedagogika. – 2013. – Vy`p. 29. S. 3–18. – Rezhym`m dostupu : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/download/4816/4840>.
3. Koreneva I. M. Konceptsiya pidgotovky` majbutnix vch`teliv biologiyi do realizaciyi funkcij osvity` dlya stalogo rozvy`tku [Elektronny`j resurs] / I. M. Koreneva // Zbirny`k naukovy`x prac` Xerson. Derzh. Un-tu. Pedagogichni nauky`. – 2018. – Vy`p. 82(2). – S. 148–153. – Rezhym`m dostupu : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_82\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2018_82(2)_31).
4. Pyexota O. M. Suchasni pidxody` do pedagogichnoyi pidgotovky` vch`telya inozemnoyi movy`: konceptsiya, zmist, model`, perspektyvy` rozvy`tku [Elektronny`j resurs]. – Rezhym`m dostupu : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/20-7-9.pdf>